

La humanitat

Any II : Núm. 214
Barcelona, dilluns, 18 de juliol de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

RECORDS

Al vuitè aniversari de la mort d'Angel Guimerà

Angel Guimerà era un republicà de cor. Era un enemic franc de la monarquia. Mai, en la seva gloriosa carrera, va voler admetre cap mercè de la reialesa.

—No farem res, mentre tinguem un rei... — deia una nit davant nostre, a l'actor Miguel Rojas, esperit revolucionari —. No farem res... Es el nostre pitjor enemic.

I aquell dia que el Borbó va adreçar a la parella Guerrero-Díaz de Mendoza el telegrama "Felicitó a María y a toda la compañía" per haver-se negat, a Sevilla, a representar una obra de Guimerà, aquest, davant d'un grup d'amics, va dir, com a únic comentari...

—Pobret! Prou pena té d'ésser idiota! I prou pena tenim nosaltres en tenir que suportar-lo!

Angel Guimerà, demòcrata fins al moll dels ossos, tenia l'especial complacència de freqüentar una taverna dels voltants del Pi, on s'hi reunien, per a dinar, un grup d'obrers. Li agradava oír els comentaris, les converses d'aquests. I moltes vegades s'hi ficava i discutia amb ells, que no el coneixien.

Cert dia, amb sorpresa, Angel Guimerà trobà els obrers, els seus contentidors, recelosos. Semblava que davant d'ell s'hi trobaven molestos. I, franc som sempre, els preguntà si els havia faltat en quelcom sense saber-ho.

—Veurà — li respongué un d'ells —. Fins avui no havem sabut que vostè és el senyor Guimerà. I, francament, què deu pensar de nosaltres!

Li costà força aconseguir que tornés a regnar la confiança que el respecte havia minvat...

Angel Guimerà tenia dues minyones i uns rics mobles, procedents unes i altres de la llar dels seus pares. Minyones i mobles eren unes relíquies per a Guimerà, de les que per res del món s'hauria desfet. I per a guardar els mobles llogà un pis al carrer de Fortuny i en aquest pis hi portà les minyones per a guardar-lo. Ell, ja menjava i dormia, aleshores, a la del seu amic Aldavert.

Un dia les dues minyones se li presentaren, somicant.

—Miri, Don Angel... Ens avorrim totes soles. Ens hi posarem malaltes. Volem viure amb vostè.

—Bé, bé... Ja ho arreglaré...

Des d'aquell dia les dues minyones anaren també a viure a casa d'Aldavert. Amb la que ja hi havia, eren tres minyones per a servir a quatre persones...

Era al Romea, la nit de l'estrena de "L'Eloi". El gran actor Iscle Soler, guaire del tot cec, hi feia un paper de ceguet, escrit expressament per a ell. Una emoció, fonda i sincera s'apoderà del públic i les ovacions, més que a l'obra — que no era, per cert, una de les millors del mestre — anaven adreçades, com a homenatge, al formidable actor, que, tàcitament feia, amb ella, el seu forçat comiat de l'escena...

Angel Guimerà va ésser trobat en el quarto de la Llorente plorant com una criatura...

—Es un èxit! — li digueren —. Es un èxit!

I respongué:

—Pobre Iscle! S'ha acabat, s'ha acabat!

Una tarda d'estiu, a la plaça del Beat Oriol, Angel Guimerà, corbat pels anys, amb pas ja premiós, anava a casa. Unes nenes, a la vorera de l'Església, jugaven a rotllo, cantant una cançó infantil.

Guimerà s'aturà a contemplar-les. No pogué fer-ho gaire estona.

—Es Guimerà, és Guimerà! — cridaven les nenes, joioses...

Aquella tarda, el poeta arribà a casa voltat de les seves admiradores a les quals recitava versets "de rotllo".

Pocs mesos abans de morir, a la llibreria Bonavia, Angel Guimerà comentava els fets polítics... La dictadura ominosa, l'ofensiva anticatalana...

—Això se'n va. Deixeu-los fer. Això se'n va... — deia —. Aviat arribarà el triomf... Però jo, segurament no el veuré...

Ha arribat la República. El triomf de Catalunya encara no ha arribat. Amb quanta intensitat viuria aquests moments l'excel·lent poeta de Catalunya!

A. R.

ANGEL GUIMERA

EL "SEÑORITISMO" A LA MARINA DE GUERRA

Mentre els vaixells s'enfonsen

Madrid. — El diari "Luz", parlant en el seu editorial d'ahir de la situació de la marina de guerra espanyola, diu així:

"Sabemos que existe hoy en la Marina profesional un estado de ánimo semejante al relajamiento de disciplina social que en la vida civil hemos convenido en llamar "señoritismo", y que se traduce en ineptitud y en falta del sentido de la responsabilidad y de la propia misión en el desempeño de la tarea de cada uno.

Es la consecuencia inevitable de la falta de dirección e impulsión por parte del Estado. Y esta consecuencia es tan grave que en ella radica sin duda uno de los más peligrosos problemas que gravitan sobre España.

Conocida es la preparación de la guerra que viene practicándose por debajo de las Conferencias internacionales en los principales Estados europeos. Sabemos nosotros que, para servicio de una potencia mediterránea, se han obtenido planos fotográficos muy detallados de las Islas Baleares, alrededor de las cuales girará verosímilmente el futuro y, por desgracia, no lejano conflicto mundial.

Pues bien: frente a esto, sólo podremos señalar — así: señalar con el dedo — esta vergüenza de los hundimientos accidentales de nuestros barcos de guerra en nuestras propias costas."

EN ELS PASSADISSOS DEL CONGRÉS

Diàlegs caçats al vol

Dos joves diputats: un socialista, l'altre radical:

—Aquest manifest de la U. G. T. i dels socialistes és una cosa insòlita. Sembla mentida que un partit de Govern s'expressi d'aquesta manera!

—Com? Ara surtiu amb aquesta? El manifest és una justa resposta a la violència, al despit, a les injúries emprades per Lerroux a Saragossa contra els socialistes.

—Sempre sou els mateixos. Els socialistes s'han cansat de parlar de Lerroux i dels amics de Lerroux de manera incorrecta i fins calumniosa. I quan aquest, que ha guardat silenci fins ara, se'n cansa i diu unes quantes veritats, aleshores us indigneu.

—Més val que ho deixem córrer. Amb vosaltres no s'hi pot parlar. Hauríem de dir masses coses. Tots ens coneixem...

—Sí, més val. Perquè no sabeu parlar sense ofendre i dir el que vós dieu: Tots ens coneixem... i a tots ens coneixen.

—Bah!...

—Brrr...!

Dos periodistes:

—Aquest Royo Villanova és l'home qui reb les bufetades. En Lerroux ha estat una mica cruel, amb ell.

—En Lerroux no podia fer altra cosa. Ell és prou hàbil i prou polític per a comprendre quina mala entrada tenia plantejant un debat polític a "rastras" i per la suggerència de Royo i dels agraris. A aquest desatemptat de Royo l'han fet servir d'instrument altres, que volen "hule" i que amaguen la cara.

—Qui volen dir...?

—Alba... Maura... i algun altre.

—Doncs, si que li han fet fer un paper lluit!

—El debat polític és inexcusable, però no tindrà lloc avui, sinó el dimarts, o potser el dimecres. Ara, que no veig com es plantejarà.

—L'iniciarà Lerroux, segons ha dit.

—Ni ha dit això, ni és natural que ho faci. No crec que Lerroux faci, d'entrada, un discurs en el qual plantejgi el debat.

—Doncs qui? Perquè si ell no ho inicia, ni acudeix a l'inici d'algun diputat que l'empenyi, ni ho planteja el Govern, resulta que no hi haurà debat.

—Pot sorgir aquest d'un incident, d'una explicació de vot. Però al meu entendre, el que farà Lerroux és encomanar a algun dels seus, per exemple Martínez Barrios, que faci una pregunta al partit socialista, sobre l'obstaculització de la intenció del manifest. La representació d'aquests haurà de respondre i així queda entaulada la polèmica. Aleshores Lerroux, triarà el moment i parlarà.

—I creieu que intervindran tots els caps de minoria?

—Es molt possible, guaire segur. Però si Lerroux parlés tot seguit que ho haguessin fet els socialistes, i Azaña respongués a Lerroux immediatament, aleshores el debat polític quedava reduït a aquests termes, perquè l'interès del públic quedava satisfet. El que singularment interessa és el cos a cos entre Lerroux i Azaña. Si s'estableix de seguida, queden degollades les altres intervencions.

—En resum, vós creieu que el debat l'iniciarà en Martínez Barrios.

—Exacte! Però no en sé res. Jo crec que la minoria radical que s'ha de reunir el dimarts, a les dotze, ho acordarà així.

—Teniu molta percepció política i per això us pregunto: I penseu que tindrà conseqüències?

—Qui sap! Jo penso que Lerroux, per poc que pugui, no es tirarà a fons. Es dolidrà de la manera com ha estat tractat, justificarà la seva política, usarà d'alguna ironia, tirarà alguna fina estocada... i prou. La conclusió donarà ample marge a la concòrdia... Penso això. Però de vegades es travessa la passió de la Cambra, sorgeix un incident i les coses donen un tomb. I ho veig, també, molt possible, perquè la cosa està molt enverinada.

Dos diputats d'Acció Republicana:

—Serà debat polític, però no sobre l'Estatut.

—Això mateix.

—Però una cosa va molt relacionada amb l'altra.

—Evident, encara que no se'n parli. El cap del Govern tindrà molta cura de no confondre les dues coses. No vol esperar a Lerroux en altre camp que en el de la política general, i les tàctiques i procediments de Govern. No diu Lerroux que ell té l'opinió? No ha excitat al President de la República perquè declari oberta la crisi? Veurem com explicarà Lerroux tot això. Embolicar-hi l'Estatut és fer mal al mateix Estatut i desviar la qüestió. El mateix Lerroux crec que ho aclarirà així, perquè també li convé.

La cançó del dia:

—...¿Qué se murmura? ¿Qué se regüelda? ¿Qué se rebuzna? ¿Qué se cocca...?"

Es de suposar que un lèxic així no serà pas emprat en el saló de sessions.

VIVIM DE MIRACLE

19813 kgs. de peix i 40610 kgs. de fruites, en males condicions, varen ésser decomissats el mes passat als mercats de Barcelona

El mes passat, als mercats públics de proveïments, els veterinaris municipals decomissaren 164 quilos de carn que no reunia condicions per al consum. Per estar passat, varen ésser decomissats 19.813 quilos de peix. També, per no ésser bones per al consum, els veterinaris decomissaren 40.610 quilos de fruites i verdures. A més, afegeix 1.244 ous llançats per estar putrefactes i nou caps d'aviram també en pèssimes condicions.

A l'Escorçador varen ésser decomissats i inutilitzats per resultar impropis per al consum, vint-i-cinc vaques, dotze vedells, un molitó, dotze ovelles, trenta zais, tretze cabres, tretze cabrits, trenta porcs i un cavall. A més, al mercat de bestiar, una vaca i catorze bous. A més, a l'Escorçador foren decomissats 8.605 quilos de menuts.

A les estacions i fiels es decomissaren, en voler entrar a Barcelona, 7 vaques, 79 bous, 1 capri, 1 porc, 2 cavalls, 424 caps d'aviram, 21 quilos de carn, 107 quilos de fruites, 23 quilos d'embutits, 24 quilos de crustacis i 40 cús.

A les lleteries foren recollides per al seu anàlisi 889 mostres de llet, resultant antireglamentàries 93 mostres. A més, foren decomissats 72 litres de llet i 100 quilos de carn.

Els barcelonins vivim de miracle. Les dades copiades ho palesen. Manca tan sols que amb aquestes dades s'hi acompanyés una relació de les neyores imposades.

Inauguració, al Centre d'Esquerra Republicana del districte cinquè, del nou banderí que ha estat apadrinat per la senyoreta Maria Companys i el senyor Tarradellas